

ยุวดี พลพิทักษ์ 2557: อาหารของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกบริเวณป่าดิบเขา อุทยานแห่งชาติ
ดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้)
สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์ชัย ดาเสน, Ph.D. 102 หน้า

การศึกษาอาหารของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกบริเวณป่าดิบเขา อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย
จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการสำรวจภาคสนามโดยวิธีการเดินสำรวจ (Line transect) และสร้างหลุมดัก (pitfall)
ภายในแปลงถาวรขนาด 16 เฮกเตอร์ (400 x 400 เมตร) เพื่อเก็บกองมูลมาวิเคราะห์เป็นประจำทุกเดือนตั้งแต่เดือน
มกราคมถึงเดือนธันวาคม 2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบชนิดอาหารและการเลือกกินอาหารของสัตว์
สะเทินน้ำสะเทินบก

ผลการศึกษาพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกทั้งหมด 296 ตัว จำแนกออกเป็น 11 ชนิด 8 สกุล 5 วงศ์ 2
อันดับ และได้กองมูลทั้งหมด 222 กอง สามารถจำแนกชนิดอาหารได้ 45 วงศ์ 17 อันดับ 6 ชั้น จัดอยู่ใน 2 ไฟลัม
คือกลุ่มสัตว์ขาข้อปล้อง (Phylum Arthropoda) มีค่าความถี่การปรากฏ 97.7% รองลงมาคือ สัตว์ในกลุ่มหอย
(Phylum Mollusca) มีค่าความถี่การปรากฏ 2.3% เปอร์เซ็นต์ความถี่การปรากฏของชนิดอาหารที่พบมากที่สุด 5
อันดับ ได้แก่ อันดับ Hymenoptera (ผึ้ง ต่อ แตน) 40.1 % รองลงมาได้แก่ อันดับ Coleoptera (ด้วง) 39.6 %
อันดับ Orthoptera (ตั๊กแตน) 17.1 % อันดับ Blattodea (แมลงสาบ) 13.5 % และอันดับ Hemiptera (มวน) 13.5%
ชนิดอาหารในอันดับ Hymenoptera มีเปอร์เซ็นต์ความถี่การปรากฏสูงที่สุด อยู่ในวงศ์ Formicidae (มด) 38.3 %
ระหว่างปริมาณอาหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความกว้างของปาก ความยาวลำตัว และน้ำหนักของสัตว์
สะเทินน้ำสะเทินบกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) พบว่าค่าดัชนีการเลือกกินชนิดอาหาร
(Electivity index, E) ที่สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกเลือกกินหรือเสาะแสวงหามากที่สุด และไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณใน
ธรรมชาติ ($E > 0.5$) ตลอดทั้งปี คือแมลงในวงศ์ Tenebrionidae ส่วนในฤดูฝนเลือกกินแมลงในวงศ์
Tenebrionidae, Sclerosomatidae, Hydrophilidae, Gryllidae, Dytiscidae, Cydnidae และ Coccinellidae
ตามลำดับ และในฤดูแล้งเลือกกินแมลงในวงศ์ Tenebrionidae, Sclerosomatidae, Hydrophilidae และ Acrididae
ตามลำดับการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกเป็นผู้บริโภคแมลงได้หลากหลาย (generalist) จึง
ควรมีการศึกษาหรือติดตามข้อมูลในระยะยาวเพื่อทราบการเปลี่ยนแปลงชนิดอาหารและสามารถนำไปใช้วัดผล
กระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศต่อไป